

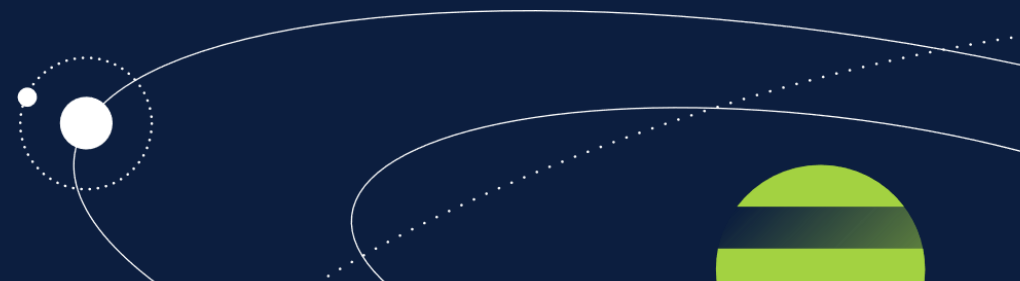
Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2024 m. balandžio 29 d. – gegužės 5 d.

2024 m. 18 savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Mielieji,

Pirmoji gegužės savaitė buvo kiek ramesnė nei įprastai. Dėl to pristatome VPT redakciškai atnaujintą Mažos vertės pirkimų aprašą ir kvietimą į socialiai atsakingų pirkimų mokymus bei vieną Lietuvos apeliacinio teismo nutartį dėl sutarties kainos pakeitimo.

Atrodo, kad teismų praktika dėl viešojo pirkimo sutarčių keitimo artėja prie protingo šalių interesų užtikrinimo vidurio, kadangi tiekėjui nebepakanka tik formaliai remtis pasaulinėmis negandomis, o reikia įrodyti, kaip jos konkrečiai paveikė jo individualią situaciją.

Taip pat su malonumu pranešame, kad šio naujienlaiškio skaitytojus – VP akademijos narius – kviečiame į Ellex viešųjų pirkimų komandos 2024-05-30 rengiamus verslo pusryčius, kuriuose pristatysime svarbiausias pastarojo meto viešųjų pirkimų aktualijas ir padiskutuosime apie tendencijas.

Atskiru laišku pasidalinsime kvietimu į renginį.

Gero skaitymo ir iki pasimatymo!

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

KVIETIMAS: „Viešųjų pirkimų aktualijos“

Gegužės 30 d. (ketvirtadienį) kviečiame Jus į verslo pusryčius aptarti pastarųjų metų naujienas viešųjų pirkimų srityje. Aptarsime viešųjų pirkimų reguliavimo pokyčius ir pastarąsias teismų praktikos tendencijas.

Susitikimo data: 2024-05-30 (ketvirtadienis).

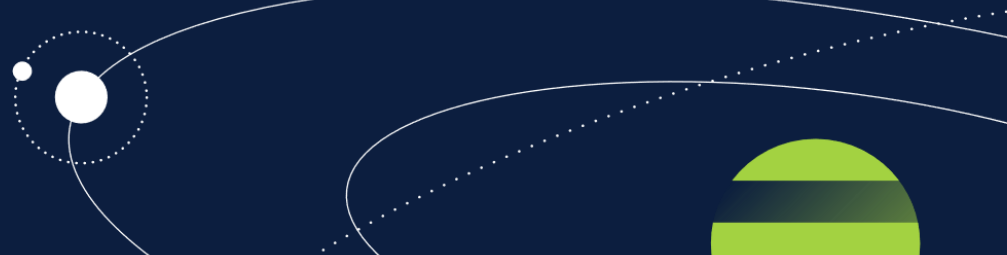
Laikas: 9.00-10:30 val.

Vieta: „Ellex Valiunas“ biuras, Jogailos g. 9, Vilnius.

Taip pat galimybė renginyje dalyvauti nuotoliniu būdu per Teams platformą.

Registracija: [\[SPAUSTI ČIA\]](#) (užsiregistravusiems, artėjant renginiui, bus atsiųsta prisijungimo nuoroda)

Ellex[®] Valiunas

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

Viešųjų pirkimų tarnybos (VPT) direktorius 2024-04-30 įsakymu [Nr. 1S-58](#) (Įsakymas) patvirtino „Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo“ pakeitimus, kurie suderinti su naujos redakcijos VPĮ 37 str. 11 d. ir 47 str. 11 d.

Šiomis VPĮ normomis daroma išimtis dėl prekių (ar paslaugų) ir tiekėjų atitikties nacionalinio saugumo reikalavimams, kai atitinkamos perkančiosios organizacijos, veikiančios gynybos ar kitose svarbiose srityse arba įrašytos į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, gali netaikyti VPĮ 37 str. 9 d. ir 47 str. 9 d., kai perkamos prekės (paslaugos) bus skirtos naudoti mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtros tikslais arba paramai užsienio valstybėms teikti.

Įsakymas įsigaliojo nuo 2024-05-01.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

- **VPT: kviečia** tiekėjus į mokymus „Kaip tiekėjams dalyvauti socialiai atsakinguose pirkimuose“. Mokymų metu bus pristatyta, kokius socialinius kriterijus pirkimo vykdytojai gali nustatyti vykdydami socialiai atsakingus pirkimus, kaip parengti Lygių galimybių veiksmų planą bei kaip darbų saugos ir sveikatos pažeidimai gali lemti tiekėjo pašalinimą iš pirkimo.

Mokymai įvyks 2024-06-06, nuo 9 val. Mokymuose norintys dalyvauti tiekėjų atstovai kviečiami registruotis [čia](#). Mokymai taip pat bus transliuojami VPT [YouTube paskyroje](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: aplinkybė, kad tiekėjas viešojo pirkimo sutarties vykdymo metu savo darbuotojams padidino atlygį, nereiškia, kad susiklostė VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. sąlygos dėl nenumatytų aplinkybių ir kad papildomų tiekėjo kaštų atlyginimo rizika tenka perkančiajai organizacijai (*UAB „Projektų rengimo biuras“ v. Vilniaus miesto savivaldybės administracija*), 2024-04-30

Tiekėjo ir PO ginčas kilo dėl 2023-01-23 viešojo pirkimo sutarties dėl įvairių projektavimo ir su juo susijusių paslaugų (**Sutartis**) kainos pakeitimo. Šalys, be Sutarties, sudarė ir papildomą susitarimą (**Susitarimas**), kuriuo susitarė dėl papildomų paslaugų įsigijimo, Sutarties termino pratęsimo ir kitų nuostatų. Tiekėjas kreipėsi į teismą prašydamas pakeisti Sutartį – joje įtvirtinti kainodaros taisyklę, susijusią su vartojimo kainų arba architektūros ir inžinerijos veiklų paslaugų kainų indeksų pokyčiais, kurie būtų taikomi dar nesuteiktų (neapmokėtų) paslaugų atžvilgiu (indekso apskaičiavimo pradžia – Sutarties sudarymo momentas). Jo teigimu, sudarant Sutartį nė viena šalis negalėjo iš anksto numatyti nei pasaulinės COVID-19 pandemijos, nei karo veiksmų Ukrainoje ir šių aplinkybių padarinių, įskaitant tiekėjo ekonominės pusiausvyros pasikeitimą Lietuvoje padidėjus darbo užmokesčiui. Pirmosios instancijos teismas tiekėjo ieškinį iš esmės patenkino, tik nurodė, kad indeksacijos taisyklė turi būti taikoma ne nuo Sutarties sudarymo, o nuo momento, kai ji turėjo būti įvykdyta. Jo vertinimu, dėl Susitarimo nustojo galioti Sutarties nuostata dėl Sutarties kainos nekeitimo.

Lietuvos apeliacinis teismas pagal PO apeliacinį skundą panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir tiekėjo ieškinį atmetė.

Pirma, Teismas nurodė, kad pagal kasacinio teismo praktiką tiekėjo reikalavimui nagrinėti turi būti taikomos ne CK, o VPĮ normos. Atsižvelgiant į tai, aktualios VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. nuostatose įtvirtintos sąlygos (sutarties pakeitimo poreikis kyla dėl nenumatytų aplinkybių; pakeitimu nekeičiamas sutarties pobūdis; neturi būti viršijamos pakeitimo ribos) ir tai, ar tiekėjo prašomas nustatyti Sutarties pakeitimas yra objektyviai pagrįstas.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas nurodė, kad iš tiesų Sutarties terminas pasikeitė ne dėl nuo tiekėjo priklausančių aplinkybių, tačiau Susitarimo sudarymas nesuponavo Sutarties nuostatų dėl kainos ir rizikos paskirstymo tarp šalių pabaigos. Juolab Susitarime aiškiai nurodyta, kad Sutarties nuostatos tiek, kiek jos nekeičiamos Susitarimu, toliau galioja. Be to, Susitarimu Sutartis buvo tik atitinkamai pakeista, bet ne nutraukta, Sutartis galioja iki paslaugų suteikimo ir atsiskaitymo už jas momento. Be to, Susitarimu nebuvo pakeistos jokios Sutarties nuostatos dėl kainos indeksacijos ar kainos pokyčių rizikos paskirstymo tarp šalių. Sutartyje yra aiškiai įtvirtinta, kad paslaugų kaina keičiama tik dėl PVM pokyčio, tačiau neapima kitų aplinkybių, dėl kurių išauga tiekėjo kaštai (kiti mokesčiai, darbo užmokesčio ar kitų išlaidų padidėjimas ir pan.).

Trečia, Teismas konstatavo, kad tiekėjas neįrodė nei VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. sąlygų, nei jų taikymo pagrįstumo. Tiekėjas apskritai negali remtis COVID-19 pandemija, nes Sutartis sudaryta jau daugiau kaip metus žinant šią aplinkybę. Dėl to tiek PO rengdama pirkimo sąlygas, tiek tiekėjas rengdamas pasiūlymą galėjo tai įvertinti, įskaitant darbo rinkos pokyčius. Be to, iš statistinių duomenų matyti, kad darbo užmokestis nuo 2019 m. I ketvirčio augo palaipsniui ir tolygiai, o jokių esminių pokyčių darbo rinkoje tiek Lietuvoje paskelbus pandemiją, tiek sudarius Sutartį neįvyko.

Ketvirta, dėl karo veiksnių Ukrainoje Teismas pripažino, kad niekas objektyviai negalėjo šios aplinkybės numatyti, tačiau Sutartis sudaryta ne dėl statybos rangos, o projektavimo ir kitų paslaugų teikimo. Dėl to kaip deklaratyvūs ir konkrečios ieškovo padėties (ir jos pasikeitimo) neįrodantys laikytini tiekėjo teiginiai apie žaliavų ir kitų priemonių brangimą.

Penkta, Teismas nurodė, kad tiekėjas bet koku atveju nepagrindė padidėjusių kaštų, nes darbo užmokesčio pokytį įrodinėja tik savo vidaus dokumentais apie darbuotojų skaičiaus ir jų atlyginimo pokyčius. Dėl to darbo užmokesčio didėjimą lėmė paties tiekėjo sprendimai darbuotojams padidinti atlygį. Tiekėjas nepateikė kitų objektyvių atitinkamos rinkos situaciją atspindinčių duomenų.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

